

Waqyi misriyyat

I. Waqyi misriyyat. 1829-05-20.

1/ Les contenus accessibles sur le site Gallica sont pour la plupart des reproductions numériques d'oeuvres tombées dans le domaine public provenant des collections de la BnF. Leur réutilisation s'inscrit dans le cadre de la loi n°78-753 du 17 juillet 1978 :

- La réutilisation non commerciale de ces contenus ou dans le cadre d'une publication académique ou scientifique est libre et gratuite dans le respect de la législation en vigueur et notamment du maintien de la mention de source des contenus telle que précisée ci-après : « Source gallica.bnf.fr / Bibliothèque nationale de France » ou « Source gallica.bnf.fr / BnF ».
- La réutilisation commerciale de ces contenus est payante et fait l'objet d'une licence. Est entendue par réutilisation commerciale la revente de contenus sous forme de produits élaborés ou de fourniture de service ou toute autre réutilisation des contenus générant directement des revenus : publication vendue (à l'exception des ouvrages académiques ou scientifiques), une exposition, une production audiovisuelle, un service ou un produit payant, un support à vocation promotionnelle etc.

[CLIQUER ICI POUR ACCÉDER AUX TARIFS ET À LA LICENCE](#)

2/ Les contenus de Gallica sont la propriété de la BnF au sens de l'article L.2112-1 du code général de la propriété des personnes publiques.

3/ Quelques contenus sont soumis à un régime de réutilisation particulier. Il s'agit :

- des reproductions de documents protégés par un droit d'auteur appartenant à un tiers. Ces documents ne peuvent être réutilisés, sauf dans le cadre de la copie privée, sans l'autorisation préalable du titulaire des droits.
- des reproductions de documents conservés dans les bibliothèques ou autres institutions partenaires. Ceux-ci sont signalés par la mention Source gallica.BnF.fr / Bibliothèque municipale de ... (ou autre partenaire). L'utilisateur est invité à s'informer auprès de ces bibliothèques de leurs conditions de réutilisation.

4/ Gallica constitue une base de données, dont la BnF est le producteur, protégée au sens des articles L341-1 et suivants du code de la propriété intellectuelle.

5/ Les présentes conditions d'utilisation des contenus de Gallica sont régies par la loi française. En cas de réutilisation prévue dans un autre pays, il appartient à chaque utilisateur de vérifier la conformité de son projet avec le droit de ce pays.

6/ L'utilisateur s'engage à respecter les présentes conditions d'utilisation ainsi que la législation en vigueur, notamment en matière de propriété intellectuelle. En cas de non respect de ces dispositions, il est notamment passible d'une amende prévue par la loi du 17 juillet 1978.

7/ Pour obtenir un document de Gallica en haute définition, contacter utilisation.commerciale@bnf.fr.

ذی القعدة نل ایکنی صالی کیجه سی دوله لولی انعم ابراهیم یا شایسره الله
ما یرید و ما یشاء افند من حضر تلری بالدولة والاقبال مجلس شورای داوری بی
تشریف و اهل شوری بنده لرینی خدمت موجهه المنفخرت صفدری بی
برصدق واستقامت تنظیم ورؤیتہ تازیانه شوق اولان فوازش والتفات
بنده پروریلرله بعد التلطیف تقریرینظیر محاسن سیمیرلرنده بوندن مقدّمه
اصدق امکداران دائره ولی النعمیدن اسبق کاتب دیوان داوری الحاج
ابراهیم افندی بالانتخاب مجلس شورای خدیوی به ناظر نصب بیورلمش
اولد قترندن عهده لرنده اولان ارزو غلال نظارتلک آخر برمناسب ذاته
احاله سیمله تخفیف مصلحتلری ایجاب ایتمکدن ناشی ارزو غلال نظارتنه کیمل
مأمور بیورلمسی تنسیب اولنورد یواستجواب بیورلمله لدی المذاکره مقدما
بیلک تذکره ایله درتیز نفر سواری عسکره سرکرده اولوب مصر میرا الحاکم لکی
خدمت ما به الافتخارینه مأموریتله محمل شریف مصری سایه معدلتوايه
خدیویده حجاز مغفر نظارزه بالامن والسلامه کو توروب کتورمش و بر قاج
ماه مقدّم مجوهر نشان توزیعنده خواجکان زمزمی بایه سی نشانی ایله قدر
و اعتباری تضعیف بیورلمش اولان اسبق کتخدای والا جای خدیوی
طبور زاده محافظاغا حضر تلرینلک مخدوم محاسن و سوملری حسین بلک
افندی نظارت مر قومه به مستحق کوریلرله رک نصب و تعیین بیوریلوب
اصناف ناظری اولان رستم افندی اوج بیچی سنه مقدّم اقالیم مصریه بی
اعماره مأمورلره الحاق ایله ملیج و ایارا قلیمنه مأموریتله اختر طالعی لامع
الاشراق واصناف نظارتی و کالتله اداره اولنمسی مقتضای اراده خدیو کریم
الاخلاق ایشده افندی موی الیهل اقلیم مأموریتنده بولنمسنه مبنی
وکیللری اولان علی رضا افندی اصناف ناظری و کالتی اسمی الغا و صالقی
تسمیه سیمله سعی و غیرتی تشویق قلمسی دخی مناسیمیدرد یومشار الیه افند من
حضر تلری ارباب شورادن استجواب بیورد قترنده افندی موی الیهل
وکیل اولدینی مدتدنبرو حسن اداره سی مشهود و صدق و رویی روغود اولوق
حسبیه رأی صواب اید و کنی اهل مجلس بنده لری بالاتفاق تصدیق ایتیلرله
میر و افندی موی الیهما ذکر مسبق نظارتلرله مظهر احسان خدیو کریم
و شفیق اولمشلردر

تنبيه

درگاه عالی قبوجی باشلرندن و امکدار صدقاتکار دائره داویردن مواشئ
میریه ناظری اولان حسن اغا حضر تلری عند خدیویده و جله عندنده
مرعی الخاطر و معتبر بذات اولوب قدر لرینه اعتبار و واجبه حد شناسیدن
ایکن موی الیهدن ایکی درجه دون رتبه لی برذات مجلس دیوانته ده
موی الیهل اوست طرفنده اقامت ایله من غیر حد تقدّم و حدّ بی تجاوز
وسبق ایلد یکی مشار الیه ابراهیم یا شافند من حضر تلرینلک مشهود با صره
قدر دایملری اولد قده حدّ بی تجاوز ایدن ذاتک حدّ ناشناسلغنی کمال لطف

انه فی لیلۃ الثلاث المبارک من ذی القعدة توجه سعادة افندینا ابراهیم باشا
ولی النعم الی مجلس الشوری الخدیوی معتز بالسطوة والاهابة الا انه تلطف
باهله بالفاظ رقیقه قصد ان یریدهم رغبه بتدبیر الامور علی وجه الاستقامة
فقال لهم من حیث ان الحاج ابراهیم افندی کاتب دیوان الخدیوی سابقا
المعدود من جله الصادقین بخدمة ولی النعم قد انتخب لان یكون مناضرا
علی المجلس العالی فیقتضی اذا ان تحال عنه نظارة الارزو والغلال علی من تجدونه
خلیقها بتحقیق الاشغاله بن تظنون اذا بانه حقیق بذلک فقالوا بعد المذاکره
ان حسن بیل افندی بن حضرة محافظاغا کتخدافندینا سابقا لکالذی کان
رئیساعلی اربعمایه فارس و صار امیرا بطل سعادته علی الحج و ذهب بالمحل
الشریف امناسالماورجع به الی المحروسة وتشرف قدر ابعلامه الخواجکانه
من برهه و جیزه لاحق بها و اولی هذا وقد کان امر سعادته منذ ثلث سنین
و نصف بان یقام وکیل عن رستم افندی ناظر الاصناف لینه ذهب هو مأمورا
علی اقلیم ملیج و ایار مع من اوامر و ایضا بعمار الاراضی المصریه فکان کما امر
الا انه انتقلت هذه الوکالة علی علی رضا افندی فقال لهم ح سعادته هلا یصح
بان یستقل الموی الیه بهذه الخدمة ترغیباله و تشویقاعوضا عن ان یكون بها
وکیلا فاستصوبوا رایه و قالوا نعم اناراینا تدبیره منذ صار وکیلا حسنا مقبولا
ورایه صایبا و هو صادق بخدمة و مجتهد بها فن ثم استقل بالنظارة المذکورة
الصادرة من النعم العمیة الخدیویة

تنبيه

ان حضرة حسن اغانا ناظر المواشئ المیریه الذی هو احد قبوجیاشیات الباب
العالی المعدود من الصادقین الاقدمین بذایرة دولة الخدیوی یجب له الاحترام
من الناس بما انه عال قدرا و معزوز و خاطره مراعی من افندینا و من غیره
غیران واحدا من اهل المجلس خالف ذلک حیث قد جلس بمکان اعلی منه
و تجاوز حده و ادبه لان الموی الیه یعلو علی هذا امر بتین و رای ذلک حضرة
افندینا ابراهیم باشا لکنه لم یظهر عیبه بین اقارانه و امثاله کما هی عادته الحمیده
بل نبه خفیة علی حضرة الافندی ناظر المجلس بانه ینبغی لاهل المجلس

وعناية جميل بعد بلاري مقتضاسيله يوزينه اوروب بين الاقران تحجیل
بيورما مشرايسه ده مجلس شورای داوری ناظری افندی حضر ترينه
هر کس حدي ييلوب رتبه ومنزلت رتبه قيام وقعوده دقت وبعد اليوم
قصدا وجهلا کوجککريوکلرينه رعايت ايتيموب حدوايدن خارج
حرکتلری مشهود دکل مسعود ولي النعمانه لری اوله جق اولور ايسه
اول مقوله حدناشاسلک تريه سي واجبه حالیه دن ايدوکی اجلدن حدي
بلديره جککري مخفيجه بروجه تراکت تنبيه واشارت بيورمش اولمليله
ناظر مومي اليه دخی بر طبق اراده کيفيت حالي برکون صکره اهل مجلسه
بيان واقاده برله مقتضای اراده سنیه دن اکاه اولملي نلری دخی اکاه وخلاف
رضای ميان ارتضای آصفي حرکتک جسارت ايدراولور ايسه تادیب وتریه
بيوريله جقارنی انباء بيورديلر

ماه شوالک يکري بشنده مالطه دن برقطعه انگليز بکلک بريك سفينه سي
اونبر کونده قورقه يه اوغرايوب اورادن سکز کونده وسيره دن برقطعه انگليز
سفينه سي حطب وبرمقدار زيتون جوله سيله دانستاسی بازركان اوزرينه التي
کونده واناواريندن برقطعه صار دو سفينه سي حطب جوله سيله سره
بازركان اوزرينه التي کونده اسکندريه ليجاته کلشدر

محرر فقيرک اوج سنه مقدم مجلس باش کاتي اواننده قلم شکسته رقيه
ترقيم ومأمورين حضر اته بعث وتقسيم اولمش اولان مجلس شورای
داوری خلاصه سنه مذکور ومسطور دستور العمل طوتلمی خصوصه
اراده قاطعه حضرت صفدری منصفه پيرای صدور اولان قوانین کزين
سويس محافظی سليمان افنديک دخی رعنا معلومی واحسان اولنان يوزکيسه
سنويه دن غیری الی کيسه يه قريب عوائد زانده سي اولديغي جله نل
مشهود ومجوز می ايکن خلاف رضای ميان ارتضای آصفي اوله رق
سويس خزينه سندن مستحق اولديغي سنويه وعوائد نندن زياده مبالغ
اخذندن بشقه سويس تجارندن دخی بر قاج بيلک فرانسه سلفه طریقيه
الديغي رسیده سمع خدیوی اولديغنه بناء حسابی رؤيته فردوس آشیان
طوسون احمد باشا اسکنه الله تعالی فی الجنة المأوی افند من لاسبق باش
چوقدارلری قیوجی باشی اسماعیل اغا مأمور بیوریلوب طرف اشرف
داوریدن مقدسجه وقوع یافته اولان استخبار لدی التحیر يظهر وآشکار
وخلاصه مذکور نل مضمون وحکمینی محافظ مومی اليه فراموش ايله
انداخته ازدوش ایلديکی نمودار اولمغه سلفه طریقيه اخذ ايتديکی مبالغ
تماما اصحابه استرداد بیورلديغندن وار تکانه مبنی مقن اولان عوائد دخی
تأدياله رفع ايله فيما بعد اموال میریه يه اضافه اولمشی تدبیری لازم کلوب
مجلسه قرار ویرلديکندن بشقه خلاصه من بوره دخی بعینه مجلس شورای
عدالت پیرای خدیوی قیودندن اخراج ووقایع مصریه يه درج اولنه رق
مومی اليه فيما بعد اراده سنیه نل خلا فی ورضای سائی آصفي يه منافی حرکتک
جسارت ايدرايسه تادیبات اکيده ايله تادیب اولنه جغنی ضمانتیه
ومومی اليه من اجنده اولنلور ايسه متنبه اولوب توقی ومجانبت اوزره
اولمليچون مارالذکر خلاصه بالاراده سنیه تذييل وقایع نبيه قلمشدر
خلاصه مجلس شورای اصفي

فلاح طائفه سنل خلقت وجلبیلترنده هر کوزاولان بطالت وعدم سعی
وغیرت سبيله اقالیم مصریه ده کائن اراضی بی کاهی حقها لایق ولازمی
اوزره زرع وسقی ايله منافع وفیره وتجارت کثیره جلب وتحصیل ورفاه حال
وصفای بال ايله تعیش وتمتع ایتلک خاطر لرینه خطور ایدرنسنة اولمديغندن
بومقوله بی شعور بی ادراک وجهانلک خراب واعمارندن بیخبر بی بال اولان

من الان فصاعدان يجلسوا حسب مراتبهم وقد رهم واذا تجاوزا حدهم حده
عمدا وجهلا ولم يجلس حسب مرتبته وسمع ذلك الامر المنكر فيستحق
التأديب فن ثم اعلن الناظر المومي اليه لاهل المجلس ارادته السنیه السامية
فی صباح يوم الاربعاء من هذا الشهر

قد سار من مالطه الى كورفوس سفينة انكليزية بيلك تسمى بريك ثم وردت منها
الى الاسكندرية في ثمانية ايام وايضا وردت سفينة انكليزية من سيرا في ستة
ايام موسوقة على ذمة الخواجا دانستاسي حطباوزيتونا ووردت سفينة سردو
من ناويرين في ستة ايام موسوقة على ذمة الخواجا سره حطبا وذلك في اليوم
الخامس والعشرين من شهر شوال المكرم

ان سليمان افندي محافظ السويس قد علم يقينا مضمون القوانين المرغوبة
التي كتبت بخلاصة المجلس العالي الاصفي بقلم محرره الذي كان رئيسا
على كتابة المجلس منذ ثلث سنين وتحتل وتزينت باهر حضرة الخديوي
الاخفم لكي يتخذها الناس دستور العملهم وارسلت الى حضرة المأمورين
غيراته غفل الان عنها لاهيما من كونه اخذ من خزينة السويس مبلغا
اكثر مما يستحق واستلف ايضا مبالغ اخرى من تجار المحل المذكور
وذلك كان ضدرضا حضرة الاصفي الذي من جوده الوفي والافر وفضله
العميم الذاخل لم يلجأ الى ان يفعل فعلا كذا لكونه جاعلا له ماهية وعوايد
تبلغ في السنة نحو مائة وخمسين كيسا ولهذا قد طرق هذا الخبر مسامع سعاده
الشريفه امر حالا اسماعيل اغا قیوجی باشی وباش جوقدار حضرة افندينا
طوسون باشا اسکنه الله فسیح جناحه بان يذهب الى السويس فيبحث على
هذه المادة فابرح المومي اليه باذلا جهده حتى انفتحت حقيقة فقررا الحكم
اذامن قبل المجلس العالي بان تسترد منه المبالغ التي قد كان استلفها تماما
بل توخذ عوايده المرسومة وتضاف الى الميرى تاديباله وهكذا صار ثم صدر
امر سام من لدن سعاده بان تنسخ صورة الخلاصه المذكورة وتحرر
في الوقایع تنبيه القاريين والسامعين لكي اذا وجد احد عاملا بخلاف مضمونها
يؤدب تاديبا شديدا ولهذا اثبت في الوقایع

وهذه صورتها

انه لما كان فلا حوامصر معودين فطرة على البطالة والتكاسل لم يخطر
في بالهم ابدا ان يعيشوا مترفين بحال رغيدة ولان يتاجروا بمنافع وفيرة
حيث انهم لم يزرعوا اراضيهم كما هو واجب عليهم بل تركوها مهملة
ولهذا السبب قسم حضرة افندينا ولي النعم الاقاليم المصرية الى اربعة
وعشرين قسما وانتخب من دايته البهيمه ذات الاكرام اربعة وعشرين رجلا

طوائف فلا حيني تربية ايله اعمار بلاد وتوسيع معاش اهالى وعباديت
خالصه سيده ولي نعمت بيمه ترا فند من حضر تلى اقاليم مصريه بي يكرى
درت قسمة تقسيم وهر بر اقليم وقسمة دائرة مكارم وافرة خديويلرى
بند كاتندن اولوب سايه طوبى وايه ولي النعميده هر برى احراز تبه ايتش
ولجة نعم فراوان ولي النعمى به تابكوليعنى طرف نغدن بوغازينه قدر كندوسى
وخدمه وتبعه سى مستغرق اولمش كار كذار وصادق تكار قوللرندن يكرى
درت ذات قوى الاقتدارى مأمورونعين واعماليك وبلدان واستكمال
آسايش فقر اوربردستان قضيه لرينه هر بر لرى وسع بشرده اولان غيرت
وهمت وصدق واستقامتى صرف وترك خواب وراحت ايللرى وصايا لرى
كوش هوش لرينه انواع وعد والتفات ومن يد الطاف بي غايات ايله تلقين
بيورلش ايسه ده مأمورين موى اليهم حضراتندن منتظر ومأمول حضرت
ولي النعمى اولان اعمار ملكوت وترفيه فقر اورعبته دائر برسنه دنبرو باعث
تحسين وقرين آفرين اولور برغر ظهورا تيمد يكدن بشقه موثوق الكلم
جاسوسلر وساطتيله تحرى واستخباره نظرا مأمورين موى اليهم
مأمورينلرندن مقدمكى سنين ماضيه ده اراضى مصريه ده حصوله كلان
محصولاتندن نقصان محصول بوسنة مباركه ده پذيراي حصول اولمش
وسنين سابقه دن زياده وافزون بقايا لرى قالمش ووجه تله تعذيب حيوان
بلا فائده قضيه سى تين ايتش اولديغندن ولي نعمت ترا فند من مقتضاي
علو همت والانهم تلى ليس للانسان الاماسى نص شريفه بن آدمه
قابليت موجودا يكن بوقدر سعى وغيرت هباء منشور اولمشى روا ولايق
وسزاد كل ايسه دنى مأمولك غير و خلافى وطريق رضايه وجوه عديده ايله
ضد ومناقى ظهوره كلان غير تسلىق وبودر جه لرده همت سلىق ولي نعمت تلى
اغضاب ومقبى بلرى اولان بند لرينه طريق سرزنشده يعنى باش لرينه اورمق
يولنده انفعال وغضب بلرى ايمان و اظهار بيورد قلرندن غيرى يكن كچه اهل
مجلسه خطايا بويكجه ايركدي كز غايبا مصلحت كز آزايدي كلام حكمت
انجامنى تكلم بيورد قد نصكره امور ومصالحه مأمورا تيد يكمزاد ملرك
سعى وغير تلى رنده فتور و اقدام و همت لنده بل چوق قصور مشاهده ايدى يورم
من القديم اتباع وخدمه م حقلرنده مبذول ويدريغ اولان معامله عفو
ومروته مغرورا هر كس خدمت مأموريتى نان ونعمت تلى حقين
ملاحظه ايدرك رؤيت وتنظيمه سعى واقدام واهتمام مالا كلام ايلمشى
فريضه ذمت عبوديتلرندن ايكى بورتبه لرده تسامح وبطالت وتغاضض
ورخاوتلى حقلرنده معامله باردمه سبب اوله جنى دنى مضطرب
ايدى يورزى را هر نقد ترا ساعى اولادم كى سووب رعاي تلى ملتزم ايسه ده
كشى اولادى اولادكم ابادكم حديث شريفى مدلولنجه بهر حال دنى
زياده سود يكدن بنم دنى الحاله هذه ابراهيم پاشا اوغلندن زياده
سود يكم يوعيكى امور ومصالحي مشار اليه دن زياده سورم زيرا معاذ الله
تعالى اولادم جانمى يا قرامور ومصالحي تشويش وتلويثى اوعى ييقراوى
ييقلمسنى عاقل اولنلر تجويزا تيموب بوجه تله امور مأموره سنده تسكاسل
وقصور ايدنلرك جانلرى باقى ايله عفو ومروته مغرورا اولنلرك اعتقاد
فاسد لرى بوزمقلغه مجبور اوليورم اشته كز حاضر سكر افاده ايتديكم
كيفياتى كوزلجه مطالعه ومشاورة ايدوب سعى وغيرت واقدام و همت كز
موجب ودلخواهم زور رضامتى تحصيله مستوجب اولور بر اصول
وطريق ملاحظه ومذاكره ايدى كز بوند نصكره اولادم دنى اولور ايسه
عفويله معامله اولنورم خليا سنده اولسون ديوختم كلام وارباب مجلسى
مبهوت وسرسام بيورم ليله فرداسى ككون بو خصوصه دائر بالاتفاق

من صدقوا بخدمته وارتقوا بظل سعادته الظليل رتبا عالية وحازوا
مع اتباعهم من افضاله نعم وافية حتى اصبحوا مغرورين بهامن الهام
الى القدم ثم جعل كلا منهم مأمورا على قسم من الاقسام المذكورة ولقنهم
ما يلزم لعمار الاقاليم والبلدان ووضح لهم كيف انه ينبغي لهم ان لا يتغافلوا
عن امور سعادته وان لا يريغوا عن الحق في مواد الرعايا بل تكن امورهم
معهم بكل ترفق وانصاف وما ذلك الا لئلا يتنبه هؤلاء الغافلون عن عمار الدنيا
وخرايا فيفوزوا بعد ذلك بمعاشهم دون نصب ثم ارسل جواسيس يعتد بقولهم
فبان من تجسسهم ان محصولات ارض مصر وقتئذ لم تواز محصولات السنين
السابقة بل كانت انقص منها وان بقاياها كانت لا كثر من بقايا السنين
المذكورة وانه لم يحصل ثمرة حسنة من حال الرعية والفقر فكان ذلك
كن عذب حيوانا من غير نفع واغضب افعالهم هذه حضرة صاحب السعادة
فاذكر حينئذ مضمون النص الشريف وهو ان ليس للانسان الاماسى
غير انه انعطف اليهم ثانيا وافتكر بانه لا ينبغي ان يكون سعيهم واهتمامهم
هبامنتورا لكونهم بشر لا يخلون من اقبال العلم والاستعداد فوجب اتباعه
المقربين وقال لاهل المجلس في ليلة ما الى اظن بان اشغالكم هذا اليوم كانت
قليلة لانكم وافيت مبكرين وعلى ما رى ان همة اتباعى الذين صيرتهم
مأمورين على رؤية مصالحى لقاصدة جدا وليس ذلك الا غرورا منهم وطمعا
بعفوى ومروى لكلماتك اسلمهم هذا سيجبى الى ان اعاملهم معاملة قاسية
لا فى انا احب اتباعى كاولادى والانسان يحب اولاده اكثر من الغير كانطق
بذلك الحديث الشريف حيث قال اولادكم ابادكم وانه لعين اليقين
بانه لاشى اعز لى من ابى ابراهيم باشا لانه اذا لا سمع الله بذلك
تذوب روحى حرقا انما بتعطيل مصالحى يهدم بيتى والعقلا لم يجوزوا
انهدام البيت وزايد عنى الاشى ظن من غره الطمع بحلمى وعفوى
وتكاسل فى خدمتى واميته قهرا ها انتم الان حاضرون فتفطنوا
بذلك بفكر ناقب واصنعوا كلما ارضى به بحزم صايب ولا يظن
المتكاسل بى عفوا ولو كان ولدى ولما ختم خطابه الشريف بمثل
هذا الكلام نجل اهل المجلس وبهتوا فارتبهم ذلك كثيرا حتى ندم كل منهم
على كسله وقالوا ان كان افندينا ادام الله دولته وابد فى الكون سطوته قد سعى
سعيابليغا جدا فى تربيتنا فردا فى يلقى بنا اذا ان تخالف امره ولا نسمع
ما اوصانا به فهذا لا يرضى الله ولا سعادته فيجب علينا اذا بعد هذا ان نخاف
من الله تعالى ونسبى من افندينا لانه قد نجرنا فى ظله الظليل بنم لا تحصى
من دون ان نستحق ذلك وحزن ابدولته رتبا عالية بين الورى وتشر فنا بجمامه
الرفيع الذرا الذى لا يامه كسير الاوعاد مجبوروا ولا ير حل اليه دليل الا واصبح
على الدهر منصورا هو المقام الذى ماثل الاثير علوا فلهما يقل فى مدحه
فلا تحسبته غلوا كيف لا وقد حتمت همة حيدريه وسطوة نذل لهما الاسود
بل تخضع البريه فلنشكره شكرا يلقى بحضرة ونسبى ان كف الضراعة له
بدوام عمره ودولته بما ان ذلك واجب علينا ومنة مبتغاه حيث انه من لم يشكر
الناس فانيشكر الله ثم انفقوا صبا حاهم قايلون الا فلنجهت من الان فصاعدا
بان نسعى بامورولى النعم ليلانها را بما يرضى خاطره ولا نكن متكاسلين
عن كليات اول لخدمته كما انها من قبل طمعا بعفوه وحلمه وغرورا اما السبب
الذى لاجله كان يتكاسل المأمورون بخدمتهم هو انه لما كان يبدو
من احدهم توان وقصور فكان يعزل عنها من دون ان تقطع ماهيته وكسوته
وتعييناته بل كان ياتى الى بيته فيكث مطمئنا وليس ذلك فقط بل كانوا
يتكاسلون عمدا ابتغاء ان يعزلوا عنها فيساقوا الى بيوتهم ويستريحوا ولذلك
فكان التنبيه عليهم بغير منفعة انما الان فقد ارتاى اهل المجلس بانه اذا تجاسر

عقد اولنسان مجلس شوراده هر كسه طاری اولان حزن و ملالت و حجاب
و ندامت جگر کاهلرینه تأثیر ایدوب بنی آدمده اولان قابلیت مقتضا سنجه
افند منک تریه لر منزه فردا فردا در کار اولان همت و سعی دولتیرینه
حواله سمع اعتبار ایتدی کمزه نه الله تعالی حضرت تیرینک و نه افند منک
رضالری وارد الله عظیم الشانندن خوف و افند مندن حیای ایتل و سایه
مکار موایه ولی النعمیده حد لر مندن قات اندر قات افزون و زیاده مستغرق
اولدیغمنزان و نعمت و رتبه و منزلت قدرینی بیلوب امور مأموره منک بروفق
دلخواه ولی النعمی رؤیت و تنظیمه ازل و جان بذل وجود و سعی مجهود ایلک
جمله منزه فرض عین اولوب بونعمت عظیمه نل قدر و قیمتی بلدی کمزه
و شکرینی ادا ایدمه مدیکمزه رضای باری اولماغله بهر حال بزبونان کورلکک
ندامتین چکر زوقیله عقل لر منی باشمزه جمع ایدوب خواب و راحت
ترک ایله سعی و غیرت و تحصیل رضای ولی النعمی به فدای جان و قدرت ایدمه لم
یوخسه صل پشیمانلق فائده و بر من الیمزده اولان نان و نمل حقین بیله لم
دیهرک ارباب مجلس بر برینی مؤاخذه صورتلرنده پهنای مذاکره و میدان
مشاوره ده طول و دراز نیچه نیچه کفیکوایله سوبسواسپران فکرت
و طالع العنان صحبت اولوب اخرا لامر جمله سی یکزبان اتفاق اوله رق
ولی نعمت بیعت افند منک هر وجهله حق ید دولتیرنده اولدیغنی اقرار ایدرز
جمله من تأدیه مستحق اولدق لر من کون کبی ظاهر و اشکار در لکن مر حمتدن
مرض حاصل اولور کلام حکمت ارتسای فحوا سنجه بزم بوتکاسل
ورخاوتی تجویز منزه شدیه دکن ولی نعمت منک کال عفو و عنایت و مزید لطف
و مروتی سبب مستقل اولمشدر شویله که بر بنده لرینک مأموریتنده
خلاف رضا حرکتیه جسارتی تحقق ایدوب خدمت مأموره سندن عزل
اولند قدیم تعینات و کسوه و شهریه سی کافی السابق ابقا و خانه سنده حضور
وراحت و اسایش و امنیت ایله اسکان و ایوا یورلایغندن تنبیه و تا کیده
هر نقد رافراط اولنسه عزل اولور سم سنویه و تعینات و کسوه مدن برشی
تنزیل اولنه حق دکل با بر ازده خانه مده اقامتله استراحت ایدرم دیهرک
امور مأموره سنده تکاسل و رخاوت و وقوعه کلام سنه دقت ایدوب منتبه
اولمور بوند نصکره خدمتنده قصوری تجویز ایدوب عزل اولنلرک بیولک
کوجل کیم اولور سه اولسون کسوه و تعینات و شهریه و سنویه لرینک نصفی
ویا خود ثلثانی تنزیل اولنه جعندن بشقه تأدیهات اکیده و مؤاخذات
شدیده ایله مسئول و معاتب اولنه جقلری هر کسه اعلان اولنسه و فیابعد
قصور ایدنلره بومعامله اجرا یورلسه هر کس منتبه واکاه اولوب بعد ازین
خلاف رضای ولی النعمی کک مسنه قصور و رخاوتیه جسارت ایدمه من
ظن اولنور و افند منزه دخی هیچ بر دیه جل نه اولور و نه بولنور و بواصوله
رعایت رسیده درجه فرض و سنت اولدی دیهرک ارباب مجلس بالاتفاق
بورای رزین و تدبیر مینی تصدیق برله مجلسه ختام و مشاوره به انجام
و برد کاری حضور خدیویرینه عرض اولمشدر اجرایی باینده و هر حالده
امر و فرمان حضرت من له الامر کدر

طرف اشرف خدیویدن بالای خلاصه به صدور ایدن امر و اراده در
مجلسه قرار کیر اولوب حضور منزه تقدیم اولنان خلاصه اراده منزه موافق
و مصلحته بالوجه مطابق اولمغله بر صورتی اخراج و کوجل بیولک جمیع
مأمورینه ارسال و تسیمار اولنوب حکمی دستور العمل طو تلمسی مقتضای
اراده مندر

احد المأمورین سوا کان کبیرا اوصغیرا علی ان یصنع شیئا ضد رضا سعاده
ولومهما کان فی عزل و تقطع کسوته و نصف تعیناته و سنویه او ثلثا هما بعد
ان یؤدب تأدیه اشیدیدا و لما را واذلک صایبا اذاعوه للمأمورین كافة املا بانه
من بعد الاطلاع علی ذلک ینبذون عنهم الکسل والتواني و یشترون
عن ساعد الهمة باشغالهم و یرهبون من ان یعملوا شیئا عکس ما تقرر علیه
حکمهم ثم ختموا کلامهم بهذا الرای و عرضوه الی اعتبار سعادة الخدیوی
المعظم قایلین الی ارادة والا مر فی هذا الحکم لحضرة من له الامر المطاع
فاصدر حیثنذ لهم امر اسامیا کتب باعلی خلاصتهم

اینکه در این مجلس شوراده هر کسه طاری اولان حزن و ملالت و حجاب
و ندامت جگر کاهلرینه تأثیر ایدوب بنی آدمده اولان قابلیت مقتضا سنجه
افند منک تریه لر منزه فردا فردا در کار اولان همت و سعی دولتیرینه
حواله سمع اعتبار ایتدی کمزه نه الله تعالی حضرت تیرینک و نه افند منک
رضالری وارد الله عظیم الشانندن خوف و افند مندن حیای ایتل و سایه
مکار موایه ولی النعمیده حد لر مندن قات اندر قات افزون و زیاده مستغرق
اولدیغمنزان و نعمت و رتبه و منزلت قدرینی بیلوب امور مأموره منک بروفق
دلخواه ولی النعمی رؤیت و تنظیمه ازل و جان بذل وجود و سعی مجهود ایلک
جمله منزه فرض عین اولوب بونعمت عظیمه نل قدر و قیمتی بلدی کمزه
و شکرینی ادا ایدمه مدیکمزه رضای باری اولماغله بهر حال بزبونان کورلکک
ندامتین چکر زوقیله عقل لر منی باشمزه جمع ایدوب خواب و راحت
ترک ایله سعی و غیرت و تحصیل رضای ولی النعمی به فدای جان و قدرت ایدمه لم
یوخسه صل پشیمانلق فائده و بر من الیمزده اولان نان و نمل حقین بیله لم
دیهرک ارباب مجلس بر برینی مؤاخذه صورتلرنده پهنای مذاکره و میدان
مشاوره ده طول و دراز نیچه نیچه کفیکوایله سوبسواسپران فکرت
و طالع العنان صحبت اولوب اخرا لامر جمله سی یکزبان اتفاق اوله رق
ولی نعمت بیعت افند منک هر وجهله حق ید دولتیرنده اولدیغنی اقرار ایدرز
جمله من تأدیه مستحق اولدق لر من کون کبی ظاهر و اشکار در لکن مر حمتدن
مرض حاصل اولور کلام حکمت ارتسای فحوا سنجه بزم بوتکاسل
ورخاوتی تجویز منزه شدیه دکن ولی نعمت منک کال عفو و عنایت و مزید لطف
و مروتی سبب مستقل اولمشدر شویله که بر بنده لرینک مأموریتنده
خلاف رضا حرکتیه جسارتی تحقق ایدوب خدمت مأموره سندن عزل
اولند قدیم تعینات و کسوه و شهریه سی کافی السابق ابقا و خانه سنده حضور
وراحت و اسایش و امنیت ایله اسکان و ایوا یورلایغندن تنبیه و تا کیده
هر نقد رافراط اولنسه عزل اولور سم سنویه و تعینات و کسوه مدن برشی
تنزیل اولنه حق دکل با بر ازده خانه مده اقامتله استراحت ایدرم دیهرک
امور مأموره سنده تکاسل و رخاوت و وقوعه کلام سنه دقت ایدوب منتبه
اولمور بوند نصکره خدمتنده قصوری تجویز ایدوب عزل اولنلرک بیولک
کوجل کیم اولور سه اولسون کسوه و تعینات و شهریه و سنویه لرینک نصفی
ویا خود ثلثانی تنزیل اولنه جعندن بشقه تأدیهات اکیده و مؤاخذات
شدیده ایله مسئول و معاتب اولنه جقلری هر کسه اعلان اولنسه و فیابعد
قصور ایدنلره بومعامله اجرا یورلسه هر کس منتبه واکاه اولوب بعد ازین
خلاف رضای ولی النعمی کک مسنه قصور و رخاوتیه جسارت ایدمه من
ظن اولنور و افند منزه دخی هیچ بر دیه جل نه اولور و نه بولنور و بواصوله
رعایت رسیده درجه فرض و سنت اولدی دیهرک ارباب مجلس بالاتفاق
بورای رزین و تدبیر مینی تصدیق برله مجلسه ختام و مشاوره به انجام
و برد کاری حضور خدیویرینه عرض اولمشدر اجرایی باینده و هر حالده
امر و فرمان حضرت من له الامر کدر

هذه صورته

لقد تقدم لدينا هذه الخلاصة فرائدها موافقة لارادتنا وغير مغايرة للمصلحة
من كل وجه فلذلك امرنا بان تحرر صورتها وترسل الى المأمورين كافة
لكي تكون لهم دستورا للعمل